

Projekt Znanje za zdravje delavcev: usposobljeni promotorji in novi podatki, tudi za Istro

Varno delovno mesto za dobro delo

Varno delovno mesto je zagotovilo za večjo produktivnost. Čeprav to opredeljuje že zakonodaja, vodilni v podjetjih in tudi delavci na to pozabljajo. Da bi tako ene kot druge ozavestili, je leto dni potekal projekt Znanje za zdravje delavcev in vanj zajel zlasti Istro. Projekt se izteka, v njem je sodelovala dobra stotina zaposlenih, ki naj bi bili usposobljeni za spremljanje, preverjanje in krepitev večšin za varno delo v podjetjih.

Projekt Znanje za zdravje delavcev je z namensko opredeljenim javnim razpisom sofinanciral Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Partnerji projekta so Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), Konfederacija sindikatov KS 90, Obalna sindikalna organizacija - KS 90 in Inštitut za produktivnost.

Vodja projekta, doc. dr. **Helena Jeriček Klanšček** iz NIJZ, ocenjuje: "Projekt je izpolnil opredeljeni namen in cilje. V Kopru in Ljubljani smo usposobili ljudi, ki se s temi vprašanji soočajo in skrbijo za varnost delavcev."

Zakon o varnosti in zdravju pri delu iz leta 2011 določa, da mora delodajalec zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu ter načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu. Izkušnje pa kažejo, da to počne le malo podjetij in še to ne-napravno.

Veliko bolniških odsotnosti

V Sloveniji so stroški za bolniške odsotnosti delavcev iz leta v leto večji. Po zadnjih podatkih znašajo na leto že 450 milijonov evrov, v kar niso zajeti drugi stroški

za zdravljenje aktivno zaposlenih. Zato so skušali priti do jasnejše slike, zakaj boleha vse več aktivno zaposlenih.

"Zdravje in dobro počutje zaposlenih sta ključna za učinkovite in uspešne organizacije, vendar je to zavedanje med delodajalci pičlo," pravi Helena Jeriček Klanšček. "Delodajalci morajo skupaj s predstavniki delavcev in sindikalnimi zaupniki pripraviti in izvajati programe promocije zdravja, prilagojene potrebam zaposlenih in izzivom organizacije."

Izkazalo se je, da vodstva razumejo pomen promocije zdravja na delovnem mestu in ponekod spodbujajo ustanovitve skupin za zdravje, a te niso dovolj aktivne.

Vse več stresa in ogrožanja zdravja

Večina sodelujočih v raziskavi Eurofound izpred štirih let navaja, da razmere doživljajo kot stresne in kot dejavnik ogrožanja zdravja.

Slovenski delavci v EU prednjačijo pri navedbah o ogroženem zdravju in varnosti zaradi dela, pa tudi z odgovori, da so se delovni pogoji v zadnjih petih letih

poslabšali. Zato strokovnjaki opozarjajo, da se vložek podjetij v promocijo zdravja pri delu povrne v obliki zmanjšanja odsotnosti z dela zaradi bolezni (te se zmanjšajo od 21 do 36 odstotkov) že v treh letih, produktivnost pa se poveča.

Primeri dobrih praks potrjujejo, da je promocija zdravja pri delu najuspešnejša, če se je v kolektivih lotijo zavzeto, če v procesu sodelujejo delodajalci, delavci in predstavniki delavcev. Za izpeljavo pa potrebujejo znanje, sposobnost sodelovati in morajo biti za to usposobljeni ter pogoje za delo nenehno izboljševati. Vodja projekta dodaja: "Za zaščito delavskih pravic na področju varnosti in zdravja pri delu morajo vsi imeti veliko znanja in obvladati večšine za to. Da bi se izpopolnili, smo jim namenili priročnik Promocija zdravja v žepu, namenjen delavskim predstavnikom in skrbnikom zdravja pri delu."

Projekt Znanje za zdravje delavcev je cilj na krepitev znanja o varovanju telesnega in duševnega zdravja zaposlenih, preprečevanja pojava bolezni in poškodb, zmanjšanja bolniških odsotnosti in krepitev produktivnosti. Pripravili so izobraževalni cikel, med drugim o vidikih varovanja in krepitev fizičnega ter psihičnega zdravja na delu. Ob koncu so oblikovali priročnik za delavske predstavnike. V projektu je sodelovalo več kot 110 ljudi iz različnih okolij in poklicev: kuharji, vzgojitelji, učitelji,

knjižničarji, sociologi, ekonomisti, inženirji, zdravstveni delavci ...

Priročnik je na voljo tudi v elektronski obliki pod naslovom Duševno zdravje na delovnem mestu. Delovati je začel tudi konzorcij, ki bo skrbel za sistematično obravnavano teh vprašanj v delovnih okoljih.

"Če bodo delavski predstavniki posegali po priročniku in upoštevali napotke, bo tudi na ta način manj bolezni in poškodb na delovnih mestih, zato bodo podjetja tudi uspešnejša," je prepričan Peter Majcen, predsednik KS 90.

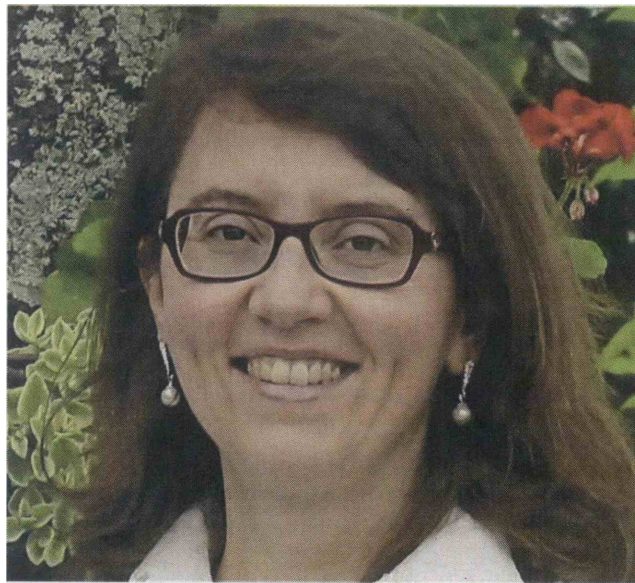
Poklicne bolezni še neznanka

Kakšna poklicna obolenja so najpogostejša v Istri in na Primorskem, niti NIJZ niti sindikati natančno ne vedo, saj podatke posamično zbirajo na več strokovnih zdravstvenih ravneh. Znano pa je, da na invalidskih komisijah ZPIZ priznajo vsako leto od 30 do 50 primerov poklicnih bolezni. Imajo pa na Goriškem priznanih več poklicnih bolezni zlasti zaradi azbesta.

Strokovnjaki opozarjajo, da je le stalna in kontinuirana skrb za dobro počutje delavce dolgoročno učinkovita in vodi v zmanjšanje stroškov ter povečanje produktivnosti.

Gradiva iz projekta so vsem dostopna na spletni strani www.znanje.zdravje-delo.si.

JA

Helena Jeriček Klanšček